

UITSpraak VAN DE TUCHTCommissie

Kamer : Dopingkamer
Leden van de kamer :
(kamervoorzitter) : mr. J.M.J.M. Doon
(lid) : drs. F. Kessel en
(lid) : en drs. J.S.I. Gal
Zaaknummer : 2005/I/G/04/01/09

In de zaak van :

Betrokkene

Naam :
Adres :
PC/Gemeente :
Lid van de sportbond : Taekwondo Bond Nederland
Registratienummer sportbond :

2. Aangever

Naam : Taekwondo Bond Nederland (hierna te noemen TBN),
vertegenwoordigd door de bestuursleden B.H.A. Oude Luttikhuis (voorzitter) en
M. Van Keulen (vice-voorzitter)
gevestigd te : Arnhem

3. In overweging nemende dat:

- door de aangever tegen de betrokkene aangifte is gedaan, als hierna is vermeld;
- de betrokkene in de gelegenheid is gesteld zich schriftelijk tegen de aangifte te verweren van welk recht de betrokkene binnen de daartoe gestelde termijn van 14 dagen geen gebruik heeft gemaakt;
- de betrokkene per e-mail op 5 december 2005 heeft verzocht om voornoemde termijn te verlengen, welk verzoek door de algemeen voorzitter van de Tuchtcommissie is afgewezen aangezien betrokkene zijn verzoek niet nader heeft gemotiveerd;
- in de tuchtzaak door de algemeen voorzitter van de Tuchtcommissie geen voorlopige straf is opgelegd;
- de Tuchtcommissie de zaak mondeling heeft behandeld tijdens de zitting van de Tuchtcommissie gehouden op 24 januari 2006 te Nieuwegein in aanwezigheid van betrokkene.

4. Aangifte/grondslag van de tuchtzaak:

Naar het oordeel van de aangever heeft de betrokkene de volgende overtreding(en) begaan:

In de aangifte geeft de TBN als beschrijving van de overtreding aan: "dopingcontrole". De overtreding heeft plaatsgevonden te [REDACTED] uur en levert een overtreding op van artikel 5 lid 9 van de Statuten van de TBN.

Deze omschrijving is cryptisch en zeer summier, echter op basis van de inhoud van de bij de aangifte gevoegde stukken, waaronder:

- een brief van DoCoNed aan de TBN gedateerd 4 juli 2005,
 - een aangetekende brief van de TBN aan betrokkene gedateerd 17 juli 2005,
 - het statusrapport van DoCoNed gedateerd 15 november 2005, waaruit blijkt dat op [REDACTED] bij een out of competition dopingcontrole bij betrokkene een urinemonster is afgenomen met nummer [REDACTED] DCN door een dopingofficial van DoCoNed, in welk monster na analyse door het dopingcontrolelaboratorium [REDACTED] de stof carboxy-finasteride is aangetroffen, welke stof voorkomt op de toepasselijke dopinglijst, concludeert de Tuchtcommissie dat er ter zake van de betrokkene sprake is van een positieve uitslag. Deze uitslag vormt de grondslag voor de behandeling van deze zaak.
- Tijdens de behandeling van de zaak is deze grondslag niet gewijzigd.

5. Gelet op:

- de aangifte en de daarbij gevoegde stukken, waaronder het Statusrapport van DoCoNed gedateerd 15 november 2005;
- de mondelinge verklaring van de betrokkene tijdens de zitting en de door hem ter zitting overgelegde stukken:
 - a. de bijsluiter van het door hem op voorschrift gebruikte geneesmiddel PROPECIA
 - b. een verklaring van zijn huisarts [REDACTED]
(kopieën van beide documenten worden aan deze uitspraak gehecht)
- de uitslag van het A-monster;
- hetgeen is gebleken tijdens het onderzoek ter zitting door de Tuchtcommissie,
- de al dan niet eerder aan de betrokkene opgelegde straf(fen), waaronder de door de TBN opgelegde ordemaatregel van voorlopige uitsluiting welke bij brief van 17 juli 2005 aan betrokkene is medegedeeld.

6. De Tuchtcommissie:

- verklaart zich bevoegd om van de tuchtzaak kennis te nemen,
- is van oordeel dat een overtreding van artikel 3 van het Dopingreglement van de TBN en daarmee tevens de in de aangifte genoemde overtreding van de Statuten van de TBN is begaan,
- legt de betrokkene daarvoor de onder 7. vermelde straf op.

7. Strafoplegging

De Tuchtcommissie legt de betrokkene de navolgende straf op:

Een uitsluiting voor de totale duur van twaalf maanden ingaande op de datum van deze uitspraak, waarop de op 17 juli 2005 aangevangen periode van vrijwillig aanvaarde voorlopige uitsluiting in mindering wordt gebracht. De periode van uitsluiting eindigt derhalve op 17 juli 2006.

8. De commissie motiveert haar uitspraak aldus:

Ter zake van haar bevoegdheid overweegt de Tuchtcommissie:

De betrokkene heeft ter zitting niet weersproken dat hij ten tijde van de dopingcontrole geregistreerd stond als lid van de TBN.

Krachtens artikel 7 lid 1 van de Statuten van de TBN zijn de leden onderworpen aan de onafhankelijke tuchtrechtspraak van de TBN.

Krachtens de daaropvolgende leden van ditzelfde artikel zijn het Tuchtreglement en het Dopingreglement van het Instituut Sportrechtspraak met bijbehorende bijlagen, waaronder de zogenaamde Dopinglijst, van toepassing op de tuchtrechtspraak van de TBN en is deze tuchtrechtspraak opgedragen aan de Tuchtcommissie van het Instituut Sportrechtspraak met uitsluiting van andere organen.

Op grond van het bovenstaande acht de Tuchtcommissie zich bevoegd om van de onderhavige tuchtzaak kennis te nemen.

Ter zake van de aangifte overweegt de Tuchtcommissie:

De onder 4. bedoelde aangifte is namens het bestuur van de TBN ingediend door de voorzitter en de vice-voorzitter van de TBN.

De aangifte voldoet aan de in het Tuchtreglement daartoe gestelde vereisten. De aangifte is tijdig ingediend zodat naar het oordeel van de Tuchtcommissie geen beletselen bestaan deze in behandeling te nemen.

Ter zake van de overtreding overweegt de Tuchtcommissie:

Betrokkene was ten tijde van de dopingcontrole lid van de TBN.

Betrokkene maakte op dat moment tevens deel uit van de Geregistreerde Doelgroep voor Dopingcontroles als bedoeld in artikel 23 van het Dopingreglement.

Betrokkene is door DoCoNed geselecteerd voor een in opdracht van de TBN door DoCoNed uit te voeren out of competition dopingcontrole.

De door DoCoNed voor deze controle aangewezen dopingcontrole-official no. [REDACTED] is er na diverse pogingen in geslaagd de betrokkene te lokaliseren en heeft de dopingcontrole uitgevoerd op [REDACTED] uur op het verblijfsadres van betrokkene in [REDACTED].

Het urinemonster is met instemming van de betrokkene zonder aanwezigheid van een begeleider afgenomen en verdeeld over het dopingcontrole materiaal met de nummers [REDACTED] DCN (hierna: "het A-monster") en [REDACTED] DCN (hierna: "het B-monster").

Op het door betrokkene mede voor akkoord ondertekende dopingcontroleformulier zijn geen gebruikte medicamenten aangegeven.

Beide monsters zijn op de voorgeschreven wijze verzonden naar Doping Controle Nederland (DoCoNed) en het A-monster is vervolgens door DoCoNed verzonden naar het Doping Controle Laboratorium in [REDACTED] alwaar het op 14 juni 2005 in ontvangst is genomen en vervolgens is onderzocht.

DoCoNed heeft op of omstreeks 30 juni 2005 de uitslag van de analyse van het A-monster ontvangen, waarin staat vermeld dat in het monster carboxy-finasteride is aangetroffen en DoCoNed heeft bij aangetekende brief van 4 juli 2005 de TBN van deze uitslag in kennis gesteld.

Carboxy-finasteride komt voor op de ten tijde van de dopingcontrole geldende dopinglijst: de vertaalde WADA dopinglijst van 2005, behorende bij het Dopingreglement van de TBN en moet derhalve moeten worden aangemerkt als een verboden stof in de zin van artikel 1 sub 47 van het Dopingreglement.

De betrokkene heeft geen dispensatie als bedoeld in artikel 1 sub 18 van het Dopingreglement verzocht of verkregen.

De TBN is na bestudering van de stukken kennelijk tot de conclusie gekomen dat sprake was van een dopingzaak en zij heeft de betrokkene hiervan conform artikel 28 lid 6 van het Dopingreglement bij aangetekend schrijven met bericht van ontvangst gedateerd 17 juli 2005 op de hoogte gesteld.

De betrokkene heeft geen gebruik gemaakt van zijn recht op onderzoek van het B-monster, hetgeen ingevolge artikel 28 lid 7 van het Dopingreglement betekent dat de uitslag van het onderzoek van het A-monster definitief en bindend is en als positieve uitslag van de dopingcontrole wordt aangemerkt.

De betrokkene heeft zowel in een mondelinge reactie aan de voorzitter van de TBN als ter zitting verklaard dat hij op doktersvoorschrift het medicijn PROPECIA tegen kaalheid gebruikt en dat dit middel kennelijk de aangetroffen verboden stof bevat. Dit was voor hem aanleiding af te zien van onderzoek van het B-monster. Artikel 3 lid 1 van het Dopingreglement bepaalt dat de aanwezigheid van een verboden stof en/of afbraakproducten daarvan in een (urine)monster van een aangewezen sporter een overtreding vormt van dit reglement.

De Tuchtcommissie stelt vast dat de betrokkene de positieve uitslag niet betwist, maar zich op het standpunt stelt dat sprake was van onbewuste toediening van de kennelijk verboden stof en er derhalve geen sprake kan zijn van opzet of schuld of bewust gebruik.

In lid 2 van artikel 3 van het Dopingreglement is bepaald dat het de plicht is van elke sporter om ervoor te zorgen dat er geen verboden stoffen in zijn lichaam binnenkomen. Schuld, opzet, nalatigheid of bewust gebruik door de sporter hoeft niet te worden aangetoond.

Op basis van het bovenstaande is de Tuchtcommissie van oordeel dat de TBN de overtreding van artikel 3 van het Dopingreglement door betrokkene genoegzaam aannemelijk heeft gemaakt en acht de Tuchtcommissie deze overtreding dan ook bewezen.

Artikel 5 lid 9 van de Statuten van de TBN bepaalt dat het gebruiken of doen gebruiken van stimulerende middelen (doping) verboden is voor de leden van de TBN en dat leden verplicht zijn hun volledige medewerking te geven aan dopingcontroles en zich te houden aan het Dopingreglement.

Door overtreding van het Dopingreglement maakt betrokkene zich tevens schuldig aan overtreding van het in de aangifte genoemde artikel 5 lid 9 van de Statuten van de TBN. De Tuchtcommissie acht deze overtreding bewezen.

Ter zake van de strafoplegging overweegt de Tuchtcommissie:

Het bestuur van de TBN heeft, kennelijk met gebruikmaking van haar bevoegdheid ex artikel 31 Dopingreglement, direct na het constateren van de positieve uitslag bij wijze van ordemaatregel besloten de betrokkene uit te sluiten van deelname aan wedstrijden. Deze ordemaatregel is aan de betrokkene medegedeeld bij aangetekende brief van 17 juli 2005 met vermelding dat deze maatregel onmiddellijk zou ingaan. De betrokkene is tegen het opleggen van deze voorlopige maatregel niet in verzet gegaan.

De betrokkene is niet eerder veroordeeld wegens overtreding van het Dopingreglement.

Voor de bewezen verklaarde overtreding van artikel 3 van het Dopingreglement is de periode van uitsluiting die volgens artikel 37 dient te worden opgelegd een periode van twee jaar.

De betrokkene heeft ter zitting een beroep gedaan op strafvermindering en daartoe aangevoerd dat

- hij een aantal maanden voorafgaand aan de dopingcontrole op [REDACTED] op voorschrift van zijn huisarts een medicijn tegen kaalheid is gaan slikken, genaamd PROPECIA (verklaring huisarts overgelegd).
- zijn huisarts op de hoogte is van het feit dat hij topsport bedrijft, maar hem niet gewaarschuwd heeft dat het voorgeschreven medicijn een verboden stof zou kunnen bevatten.
- de bijsluiter (overgelegd) van het medicament de verboden stof niet vermeldt.
- hij zelf ook geen enkel vermoeden had dat dit medicament een verboden stof bevatte.
- hij om die reden nooit heeft overwogen om een dispensatieverzoek in te dienen.
- hij zich schaamde voor het feit dat hij dit medicament gebruikte en dat dit mede de reden was om het gebruik ervan niet aan de dopingcontrole-official mede te delen ten tijde van de controle.
- hij tot het moment dat hij van de positieve uitslag op de hoogte werd gesteld nooit van de verboden stof finasteride en de maskerende werking ervan had gehoord en ook niet wist dat deze op de dopinglijst stond.
- hij regelmatig dopingcontroles heeft ondergaan en nooit positief is getest.
- hij nooit een prestatiebevorderend middel of andere verboden stof heeft geslikt en er dan ook geen enkele aanleiding zou kunnen zijn om finasteride te slikken met als doel het gebruik van andere verboden middelen te maskeren.

De betrokkene heeft naar het oordeel van de Tuchtcommissie aangetoond dat de verboden stof in zijn lichaam is gekomen door het gebruik van het medicament voor de behandeling van kaalheid met de merknaam PROPECIA, welk medicament hem door zijn huisarts is voorgeschreven.

De verboden stof finasteride staat op de dopinglijst onder de categorie "maskerende middelen" en deze stof werkt niet prestatiebevorderend.

De Tuchtcommissie is er op grond van de verklaringen van de betrokkene en zijn "schone" dopingverleden van overtuigd dat in dit specifieke geval de betrokkene de verboden stof niet heeft gebruikt met het oogmerk zijn sportprestaties te verbeteren.

De Tuchtcommissie stelt vast dat, anders dan door betrokkene wordt beweerd, op de bijsluiter van het medicament de verboden stof finasteride wel degelijk als werkzame stof staat vermeld.

Betrokkene is nalatig geweest door de bijsluiter van het door hem gebruikte medicament niet zorgvuldiger te bestuderen en naast de dopinglijst te leggen.

Finasteride komt in 2005 voor de eerste maal voor op de dopinglijst van de WADA, die door het Bestuur van de Stichting ISR was vastgesteld als de geldende versie.

Bij de bepaling van de strafmaat is voorts het navolgende door de Tuchtcommissie meegewogen in haar afwegingen.

Artikel 13 lid 3 van het Dopingreglement verplicht de aangesloten bonden, als de TBN, dat zij één maand voor de inwerkingtreding van een dopinglijst deze onder haar leden verspreidt. Artikel 21 van het Dopingreglement verplicht de aangesloten bonden, als de TBN, haar leden voor te lichten o.a. over de wijzigingen in de dopinglijst. De Tuchtcommissie heeft geconstateerd dat de in de artikelen 13 en 21 van het Dopingreglement bedoelde informatie verstrekking o.a. plaatsvindt via de website van de TBN. De Tuchtcommissie heeft vastgesteld dat ten tijde van het begaan van de overtreding door betrokkene, en overigens ook ten tijde van de mondelinge behandeling van de klacht door de Tuchtcommissie, de door de TBN op haar website gepubliceerde dopinglijst niet overeenkwam met de -ten tijde van de overtreding door betrokkene- actuele WADA dopinglijst. Die constatering is voor deze zaak van belang nu de door betrokkene gebruikte stof -Finasteride- wél (en sinds 2005 voor de eerste maal) op de WADA dopinglijst maar niet op de door de TBN gepubliceerde dopinglijst vermeld wordt.

De Tuchtcommissie begrijpt de opdracht aan de aangesloten bonden aldus, dat -bij die bonden aangesloten- sporters ten aanzien van dopingvraagstukken via en door hun bond worden voorgelicht. Dat is kennelijk de bedoeling van de WADA Wereld Anti-Doping Code waarvan het Dopingreglement direct is afgeleid. Nu de TBN ook daadwerkelijk haar leden ter zake van dopingvraagstukken voorlicht en een dopinglijst voor haar leden publiceert, mogen de bij de TBN aangesloten sporters naar het oordeel van de Tuchtcommissie afgaan op de publicaties door de TBN. Aldus mocht betrokkene uitgaan van de juistheid van de door de TBN op haar website gepubliceerde dopinglijst, waarop Finasteride niet als een verboden stof was vermeld.

Deze omstandigheden, in combinatie met het feit dat de betrokkene de verboden stof gebruikte op voorschrift van diens huisarts en naar de overtuiging van de Tuchtcommissie niet vermoedde dat de gebruikte stof voorkomt op de dopinglijst, zijn voor de Tuchtcommissie redenen gehoor te geven aan het verzoek van betrokkene op strafvermindering volgens artikel 39 van het Dopingreglement. Naar het oordeel van de Tuchtcommissie vindt, op grond van het hiervoor overwogene, het bepaalde in lid 3 en lid 6 van artikel 39 van het Dopingreglement toepassing en is zij van oordeel dat betrokkene geen aanmerkelijke schuld of nalatigheid ter zake van de overtreding van het Dopingreglement kan worden verweten.

Het Dopingreglement schrijft dwingend voor dat alsdan de op te leggen periode van uitsluiting niet minder kan zijn dan de helft van de in artikel 37 lid 1 van het Dopingreglement genoemde periode van uitsluiting. Nu sprake is van een eerste overtreding zou de periode van uitsluiting op basis artikel 37 lid 1 twee jaar moeten bedragen, doch met toepassing van het bepaalde in lid 6 van artikel 39 van het Dopingreglement verkort de Tuchtcommissie die periode tot één jaar.

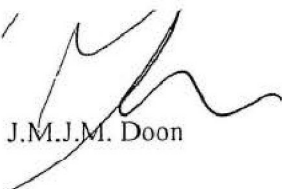
De Tuchtcommissie tekent hierbij aan dat zij zelfs deze verkorte periode van uitsluiting naar omstandigheden als een harde straf ervaart. De Tuchtcommissie is echter gebonden aan het Dopingreglement dat de termijn van uitsluiting dwingend voorschrijft.

De beslissing van de Tuchtcommissie luidt dan ook dat de betrokkene dient te worden uitgesloten voor een periode van twaalf maanden. Deze periode vangt aan op de dag van deze uitspraak, doch hierop dient, met toepassing van het bepaalde in lid 2 van artikel 41 van het Dopingreglement, de door de betrokkene vrijwillig aanvaarde periode van voorlopige uitsluiting -die is ingegaan op 17 juli 2005- in mindering te worden gebracht.

9. Beroep in geval van een uitspraak van de Tuchtcommissie

Tegen de uitspraak kan binnen veertien dagen na de datum van ontvangst van deze uitspraak beroep worden ingesteld bij de commissie van beroep van het Instituut Sportrechtspraak. Het beroep dient schriftelijk te worden ingesteld met gebruikmaking van een standaardberoepschrift dat te verkrijgen is bij het ambtelijk secretariaat dan wel kan worden gedownload van de website van het Instituut Sportrechtspraak: www.instituutsportrechtspraak.nl. Alleen een met behulp van een standaardberoepschrift ingediend beroep wordt door de commissie van beroep in behandeling genomen.

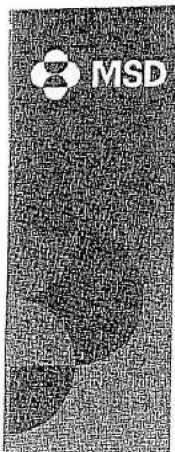
Nieuwegein, 24 januari 2006

J.M.J.M. Doon

A.M. Bleeker-van Velzen

PROPECIA® TABLETTEN

INFORMATIE VOOR DE PATIËNT

Lees deze bijsluiter zorgvuldig door voordat u start met het gebruik van dit geneesmiddel.

- Bewaar deze bijsluiter, het kan nodig zijn om deze nogmaals door te lezen.
- Heeft u nog vragen, raadpleeg dan uw arts of apotheker.
- Dit geneesmiddel is aan u persoonlijk voorgeschreven, geef dit geneesmiddel niet door aan anderen. Dit geneesmiddel kan schadelijk voor hen zijn, zelfs als de verschijnselen dezelfde zijn als waarvoor u het geneesmiddel heeft gekregen.

PROPECIA is alleen bedoeld voor gebruik door mannen.

Inhoud van deze bijsluiter

1. Wat is PROPECIA en waarvoor wordt het gebruikt
2. Wat u moet weten voordat u PROPECIA inneemt
3. Hoe wordt PROPECIA gebruikt
4. Mogelijke bijwerkingen
5. Hoe bewaart u PROPECIA

PROPECIA, tabletten 1 mg

- Het werkzame bestanddeel is finasteride 1mg per tablet
- Andere bestanddelen (hulpstoffen) zijn lactosemonohydraat, microkristallijn cellulose, gepregelatineerd zetmeel, natriumzetmeelglycolaat, natriumdocusaat, magnesiumstearaat, talk, hydroxypropylmethylcellulose, hydroxypropylcellulose, titaniumdioxide (E171), geel en rood ijzeroxide (E172).

Registratiehouder: Merck Sharp & Dohme B.V., postbus 581, 2003 PC Haarlem
In het register ingeschreven onder RVG 27397

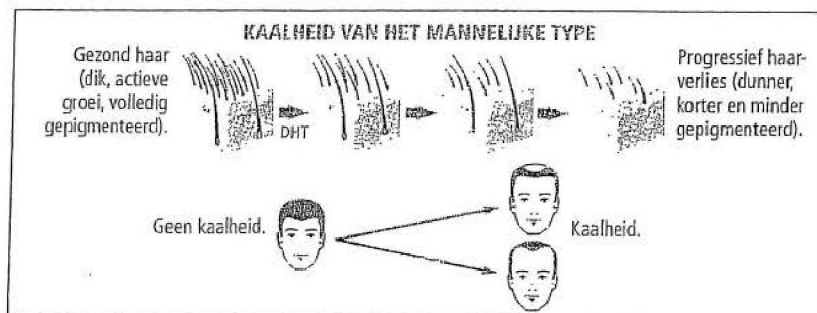
1. WAT IS PROPECIA EN WAARVOOR WORDT HET GEBRUIKT

Farmaceutische vorm en inhoud:

PROPECIA, tabletten 1 mg zijn achthoekig van vorm, roodbruin van kleur, met aan één kant een 'P'-logo en aan de andere kant PROPECIA.

De tabletten zijn verkrijgbaar in een doosje met 3 doordrukstrips van 10 tabletten.

Men veronderstelt dat kaalheid van het mannelijke type veroorzaakt wordt door een combinatie van erfelijke factoren en een bepaald hormoon, genaamd dihydrotestosteron (DHT). Onder invloed van DHT wordt de groeifase van het haar korter en wordt het haar dunner.

In de hoofdhuid verlaagt PROPECIA met name de concentratie van DHT, een stof die bij mannen tot haarverlies bijdraagt, door een enzym (5-alfa-reductase type 2) te remmen. Zo draagt PROPECIA bij in de omkering van het kalingsproces, waarbij verder hardichtheid weer toeneemt.

Over het algemeen kan het nodig zijn het middel drie tot zes maanden lang elke dag te gebruiken voor u een verandering opmerkt.

Mannen met licht tot matig maar geen volledig haarverlies mogen verwachten baat te hebben bij het gebruik van PROPECIA.

In onderzoek bij vrouwen was PROPECIA niet effectief bij haarverlies (alopecia androgenetica).

Waarom heeft uw arts PROPECIA voorgeschreven

PROPECIA wordt gebruikt voor de behandeling van vroege stadia van kaalheid (alopecia androgenetica) bij mannen.

2. WAT U MOET WETEN VOORDAT U PROPECIA INNEEMT

Gebruik PROPECIA niet

Vrouwen moeten PROPECIA niet gebruiken (zie zwangerschap).

Als u overgevoelig (allergisch) bent voor een van de bestanddelen van PROPECIA, mag u PROPECIA niet gebruiken. Wanneer u na het innemen van een geneesmiddel plotseling verschijnselen krijgt die u normaal niet hebt, bijvoorbeeld huiduitslag of koorts, kunt u er in het algemeen van uitgaan dat u overgevoelig voor dat middel bent. Als u de zeldzame erfelijke aandoeningen galactose-intolerantie, Lapp-lactasedeficiëntie of glucose-galactosemalabsorptie heeft.

PROPECIA dient niet door kinderen te worden ingenomen.

Zwangerschap

PROPECIA is alleen voor de behandeling van vroege stadia van kaalheid bij mannen. **Vrouwen die zwanger zijn of kunnen zijn mogen PROPECIA niet gebruiken, en ook geen gebroken of fijngemaakte tabletten PROPECIA aanraken.** Als het werkzaam bestanddeel in PROPECIA na oraal gebruik of door de huid wordt geabsorbeerd door een vrouw die zwanger is van een mannelijke baby, kan dat ertoe leiden dat de mannelijke baby met afwijkingen aan de geslachtsorganen wordt geboren. Als een vrouw die zwanger is met het werkzame bestanddeel van PROPECIA in contact komt, moet zij haar arts raadplegen. Tabletten PROPECIA zijn omhuld en zullen bij normaal gebruik contact met het werkzame bestanddeel voorkomen, mits de tabletten niet gebroken of fijngemaakt zijn.

Rijvaardigheid en het gebruik van machines

Er zijn geen gegevens die suggereren dat PROPECIA de rijvaardigheid of het bedienen van machines beïnvloedt.

Gebruik van PROPECIA in combinatie met andere geneesmiddelen

Over het algemeen kan PROPECIA samen met andere geneesmiddelen worden gebruikt. Echter, het is belangrijk dat u uw arts vertelt welke middelen u nog meer gebruikt, ook als u ze zelf zonder recept gekocht hebt daar sommige middelen invloed op elkaars werking hebben. De verzorging van uw haar hoeft waarschijnlijk niet aangepast te worden.

3. HOE WORDT PROPECIA GEBRUIKT

Neem elke dag 1 tablet PROPECIA, met of zonder voedsel.

- Kan ik PROPECIA vaker dan eenmaal per dag gebruiken?

PROPECIA werkt niet sneller of beter als u het vaker dan eenmaal per dag inneemt. Neem per dag maar een tablet PROPECIA in.

- Hoe lang moet ik PROPECIA gebruiken?

Uw arts zal u helpen vaststellen of PROPECIA bij u werkt. Het is belangrijk PROPECIA te gebruiken voor zo lang als uw arts dat voorschrijft. PROPECIA kan op lange duur alleen werken als u het blijft innemen. De werkzaamheid en de voortzetting van de behandeling moet continue door uw arts worden beoordeeld.

- Wanneer kan ik resultaten van het gebruik van PROPECIA verwachten?

Kaalheid van het mannelijke type is een aandoening die zich in de loop van een langere periode ontwikkelt. Over het algemeen is het nodig om het middel 3 tot 6 maanden elke dag in te nemen voordat u merkt dat u meer haar krijgt of dat verder haarverlies wordt voorkomen.

- Wat gebeurt er als ik PROPECIA niet meer inneem?

Om het effect in stand te houden wordt aanbevolen dat u PROPECIA blijft gebruiken. Als u stopt met het gebruik van PROPECIA zult u het haar dat u erbij heeft gekregen waarschijnlijk binnen 9 tot 12 maanden na stopzetting van de behandeling verliezen.

Wat u moet doen wanneer u te veel PROPECIA heeft ingenomen:

Wanneer u te veel PROPECIA heeft ingenomen, neem dan onmiddellijk contact op met uw arts.

Wat u moet doen wanneer u bent vergeten PROPECIA in te nemen:

PROPECIA volgens het behandelingsvoorschrift innemen. Neem nooit een dubbele dosis om zo de vergeten dosis in te halen. Neem de volgende tablet zoals gebruikelijk.

4. MOGELIJKE BIJWERKINGEN

Net als elk geneesmiddel kan PROPECIA onbedoelde of ongewenste effecten hebben, de zogenaamde bijwerkingen. Deze komen weinig voor en de meeste mannen hebben er geen last van.

In een enkel geval kan bij mannen minder zin in seks en/of problemen met het krijgen van een erectie optreden. Een gering aantal kan problemen krijgen met de zaadlozing, waaronder een vermindering van de hoeveelheid zaadvloeistof die tijdens seksuele activiteit vrijkomt (dit lijkt de normale seksuele functie niet te hinderen). In klinisch onderzoek verdwenen de bijwerkingen over het algemeen bij zowel mannen die met PROPECIA stopten als bij mannen die de behandeling voortzetten.

Bij algemeen gebruik zijn de volgende bijwerkingen zelden gemeld: allergische reacties waaronder uitslag, jeuk, galbulten, en zwelling van lippen en gelaat; pijnlijke en opgezwollen borsten; en pijn aan de testis.

Als deze of andere ongebruikelijke verschijnselen optreden, moet u dat uw arts of apotheker direct melden.

5. HOE BEWAART U PROPECIA

PROPECIA buiten bereik en zicht van kinderen houden. Bewaar PROPECIA beneden 30 °C. Bewaren in de originele verpakking. Gebruik PROPECIA niet na de datum op de verpakking achter "niet te gebruiken na". De eerste twee nummers verwijzen naar de maand; de laatste vier naar het jaar.

Deze bijsluiter is voor het laatst goedgekeurd in juli 2004.

Merck Sharp & Dohme, Postbus 581, 2003 PC Haarlem, telefoon 023 - 5 153 153.

, huisarts

Mient 167
2264 KK 's-Gravenhage
Tel. 070 - 325 56 80
Fax 070 - 325 00 71

7026

	Nummer Zfids kaart	DEN HAAG,	Marge voor de bere- kening
	R/		
Ohra/delta	<i>4.7. 1905, geboren te en body dynamie disorder en angst van familiaal sloperis en ongebredigde dorri ofinosteria (Propteria, Porsen)</i>		
AZIVO			
AZVZ			
Part.			

voor { Hr.
Mw.
Kind (voorn.)

Adres

Handtekening Dr.:

J. Kormsta
9-6241247-25051-1**